

ASKOLA NALKKILA KETURINMÄKI

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1963
(Tarkastus v. 1962)

V. Luho

A s k o l a, N a l k k i l a, K e t u r i n m ä k iKaivauskertomus

Kertomukseen liittyy 13 karttaa ja piirrosta, valokuvaa (filmit) sekä löydöt KM 15744 ja KM 16161.

Marraskuussa v. 1962 ilmoitti rovasti Lauri Hakalehto Muinaistieteelliselle toimikunnalle, että Askolan pitäjän Nalkkilan kylästä oli Järvelän Keturinmäeltä hiekanajon yhteydessä paljastunut kivikautinen asuinpaikka. Hiekanajo oli siirretty toiseen kohtaan ja löytökohta rauhoitettu kunnes paikalla olisi suoritettu tarkempia tutkimuksia.

Matkustin Toimikunnan määräyksestä paikalle 24. 11. 1962.

Hiekanajon yhteydessä oli paljastunut kvartsiesiintymäpesäke, joka oli vaarassa sortua kuoppaan, josta syystä suoritin pelastuskaivauksen, vaikka maa oli lumen peitossa. Mukana olivat rovasti Lauri Hakalehto, geologian lisensiaatti Risto Tynni, pientilallinen Soini Järvelä sekä autoilija Toivo Lipponen. - Kaikki talteen saadut löydöt (15744:1-125) olivat n. 2 m²:n alalla ja n. 30 - 40 cm syvällä hiekassa. Maakerrosjärjestys oli paikalla seuraavanlainen: ylinnä (lumen alla) n. 8 - 10 cm vahva humus, sen alla n. 20 cm paksu steriili hiekkakerros, sitten n. 10 - 15 cm vahva hiekkakerros, missä löydökset olivat ja alinna löydötön hiekka. Mainitun profiilimittauksen suoritti lisensiaatti Tynni käyttäen mittausvälineenä tulitikkulaatikkoa (pituus 5 cm). Paikan

tarkempi tutkiminen siirrettiin kesäksi 1963 ja löytökohta rauhoitettiin.

Kesäkuussa v. 1963 (7. 6. - 14. 6.) suoritettiin paikan tarkempi tutkimus. Apulaisinani toimivat Turun yliopiston opiskelijat Lasse Laaksonen, Pirjo Lahtiperä ja Pirjo Dahlbom. Avattiin kaksi kaivausaluetta. Alue A, 72 m² (liitteet 1 - 7), paikalle, missä mainittu pelastuskaivaus suoritettiin, ja alue B, 80 m² (liitteet 8 - 10), edellisestä 22 m itään, paikalle, missä oli vähäinen hiekka-kuoppa.

Löytöalue on rantatasannetta, jota kiertää 55 m:n korkeuskäyrä. Sen leikkaa poikittais- eli suunnilleen S-N-suunnassa Nalkkilan kylästä Ruoksmaalle johtava tie. Tutkimusalue oli tuon tien itäpuolella, siitä n. 12 m:n päässä. Alueen pitkittäis- ja poikittaispintaprofiilit ilmenevät liitteistä 11 ja 12. - Paikalla kasvoi havumetsää, k u u s ttaa ja mäntyä sekä jokunen koivu ja pihlaja. Pintakasvullisuus oli sammalta, mustikkaa, puolukkaa ja heinää. Humuksen vahvuus oli n. 5 - 10 cm. Sen alta paljastui vähäkivinen keltainen hiekka. Pintaturve oli osittain poistettu sekä alueelta A (liite 1) että alueelta B (liite 8).

Tulenpitojälkiä paljastui alueelta A seuraavasti:
ruudusta III:1 koillis-lounaissuuntainen, n. 2 m pitkä ja n. 20 - 35 cm leveä hiili-nokimaa raita, jonka kohdalla oli hajanainen kiveys. Se paljastui n. 25 cm syvältä ja oli n. 9 - 15 cm paksu (liite 6). -
Ruudusta III:2 paljastui ruudun kaakkoiskulmasta pieni punainen palomaaläiskä(?) n. 20 m syvältä (vahvuus 14 cm)

ja sen länsipuolelta samasta ruudusta ellipsinmuotoinen hiil-
nokiläiskä, mitoiltaan 60 x 40 cm. Se oli niinikään n. 20
cm syvällä. Sen vahvuus oli n. 30 - 35 cm (liite 6).
Läiskän päällä olleesta puhtaasta hiekasta löytyi kvartsi-
iskennäinen. - Ruudusta IV:1 paljastui hajanainen kiveys,
joka saattaa olla luontainen, koska siitä ei löytynyt
hiiltä, nokea eikä palomaata ja kivet ilmaantuivat näkyvil-
le n. 9 - 12 cm syvältä eli kohta humuskerroksen alapuolel-
ta.

Alueelta B paljastui ruudusta XX:1 kivetön ^{ruotion} paikka
- pieni noki-palomaaläiskä, n. 20 cm syvältä (liitteet 9-10).
Irrallisia löydöksiä kertyi seuraavasti:

Kvartsia ellei toisin mainittu	15744	16161	Yhteensä
hiottujen kivilajiesineiden sirpaleita	1.kpl	-	1 kpl
satunnaismuotoisia kivilajilastutalttoja	1 "	-	1 "
kivilaji-iskennäisiä	1 "	3 kpl.	4 "
levykaapimia	30 "	24 "	54 "
levykaapimien katkelmia	-	3 "	3 "
korkeakaapimia	3 "	3 "	6 "
harjavaselkäisiä kaapimia	1 "	3 "	4 "
nokkakaapimia	1 "	-	1 "
lastukaapimia	2 "	1 "	3 "
satunnaismuotoisia kaapimia	4 "	1 "	5 "
keskentekoisia kaapimia	1 "	-	1 "
sälekaapimia	2 "	-	2 "
säleydinkaapimia	1 "	-	1 "
säleydintalttoja	5 "	-	5 "
ristikkäisteräisiä säleydinesineitä	2 "	5 "	7 "
säleytimiä	-	3 "	3 "
säleytimien katkelmia	-	1 "	1 "
säleydinlevyjä	1 "	-	1 "
iskentäytimien kappaleita	-	1 "	1 "
kaavin-taltoa yhdistelmiä	2 "	-	2 "
kaavin-uurrin yhdistelmiä	3 "	1 "	4 "

kvartssia ellei toisin mainittu	15744	16161	Yhteensä
keskiuurtimia	-	1 kpl	1 kpl
kylkiuurtimia	2 kpl	7 "	9 "
kulmauurtimia	-	3 "	3 "
monitahkoisia uurtimia	1 "	-	1 "
kaarevateräisiä uurtimia	- "	2 "	2 "
satunnaismuotoisia uurtimis	1 "	-	1 "
uurrinmaisia kaitatalttoja	-	4 "	4 "
balkenmuotoisia talttoja	1 "	2 "	3 "
talttoja	13 "	15 "	28 "
nyrkki-iskureita	1 "	-	1 "
veitsiä	1 "	1 "	2 "
käyttöjälkisiä iskennäisiä	27 "	27 "	54 "
säleitä ja säileiden katkelmia	15 "	15 "	30 "
iskennäisiä	61 "	379 "	440 "
kvartsiitti-iskennäisiä	-	1 "	1 "
hiiltä	x	x	x

Karttaliitteistä ilmenee, että löydökset esiintyivät osittain pesäkkeittäin (vrt. liite 13). Yhdestä sellaisesta pesäkkeestä ruudun II:3 länsiosasta ovat löydöt 15744 ja 16161:58-64. Sen vieressä oli ruudussa II:2 toinen runsas pesäke: 16161:22-51 (ylin löytökerros), 52 - 53 (II kerros), 54 - 57 (III kerros) (vrt. liite 5). Löytöjä oli siis eniten pesäkkeen yläosassa. Pesäkkeen päällä mahdollisesti olleen maakerroksen vahvuutta ei voitu määrittää, koska pinta-kerros oli luotu pois ennen tutkimuksia. - Vähäisempiä pesäkkeitä oli ruudussa A:2, 16161:137-145 (liite 3), sen päällä oli steriiliä maata n. 25 cm, ja ruudussa III:3, 16161:77-80 (liite 4); sen päällä oli maata n. 17 cm.

Helsingissä 19 p:nä maaliskuuta v. 1964.

Ville Luho
Ville Luho

B

1:100

Askola, Nalkkila Keskusmäki A
piirustaja Piipponen 1963

KP 101

A

1

2

3

4

W

I

176
222

199
213

II

189
235

197
223

S → N

III

133
211

136
210

122
217

E

IV

169
200

135
206

183
210

V

164
198

189

193

VI

VII

VIII

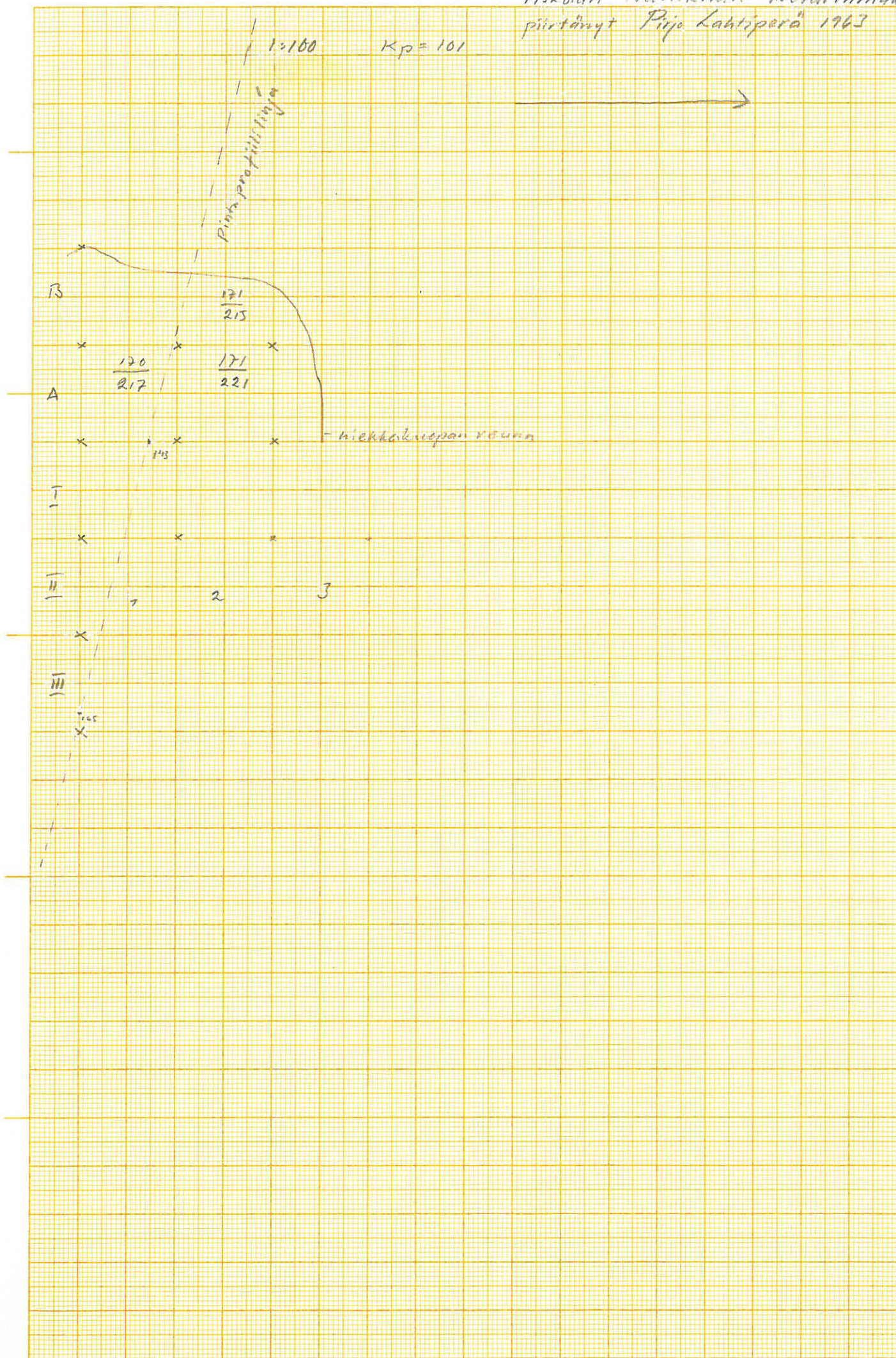
IX

X

XI

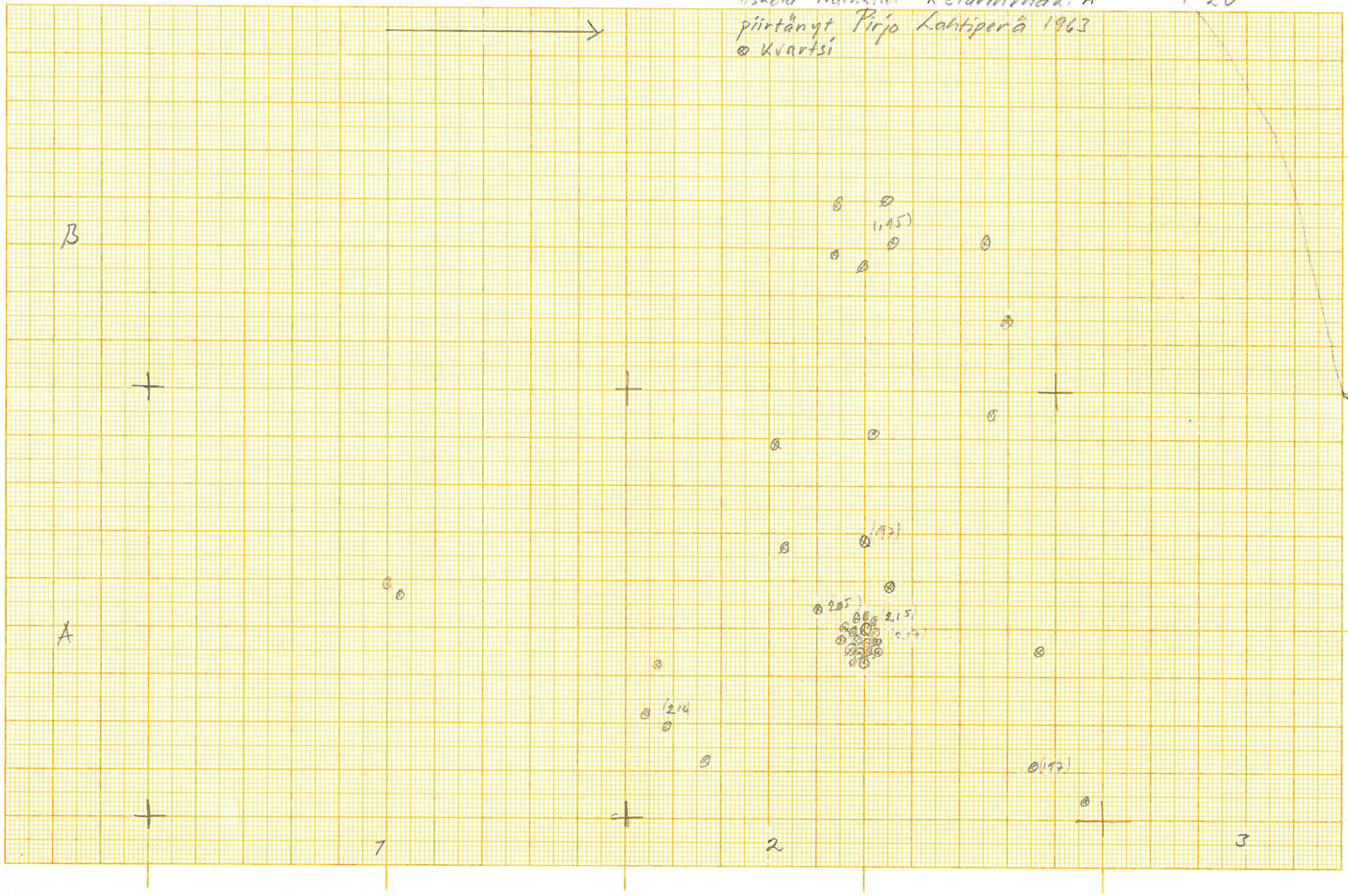
XII

XIII

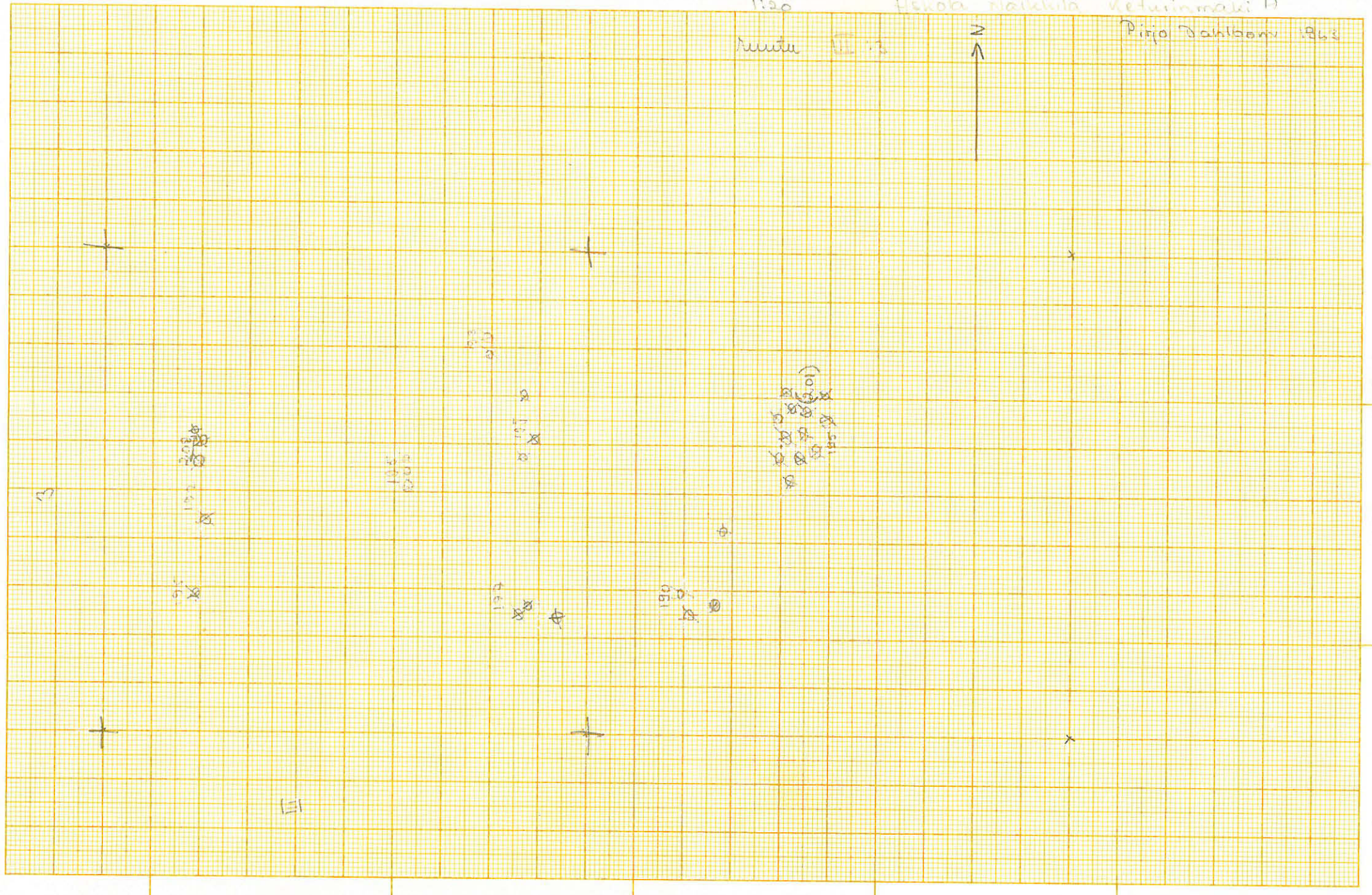

Askola Malakila Keturimäki A
piirtänyt Pirjo Lahtiperä 1963
⊙ kvartsi

1:20

Liite 3. Liittyy V. Lohon kair.kert.

Liite 4. Liittyy V.Luhon kaiv.kert.

1:20
suutu II:2

fiskola Nalkkila Keturunmäki 7 1962

P. J. A. ...

Liite 5. Liittyy V. Luhan kaiv.kert.

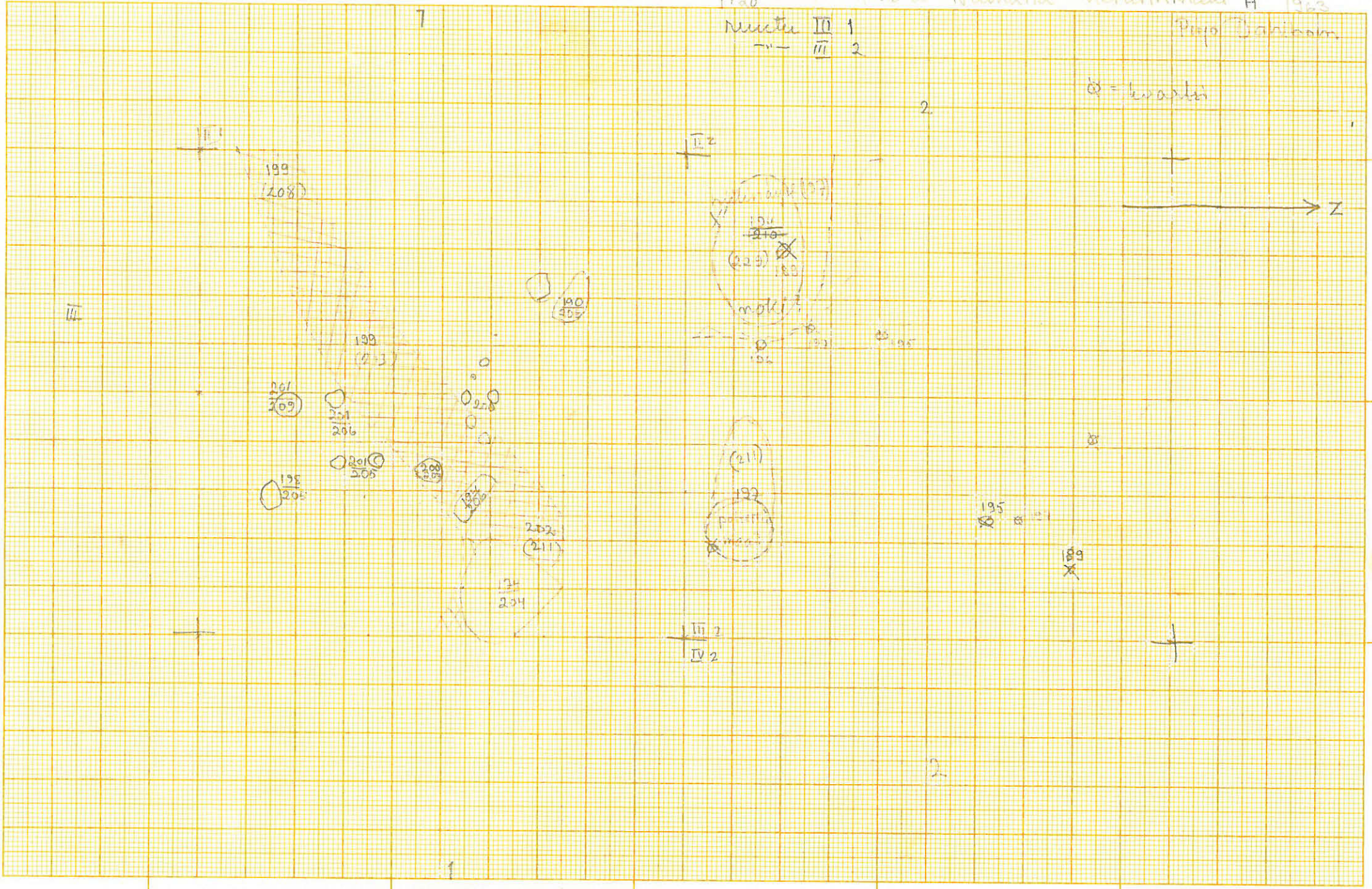
1:20

Aekola Naakkila Keturinmäki A 1963

Piipponen

Nuuti II 1
III 2

⊗ = kvartsi

Oy Wulff Ab N:o 106

A. 4. (210x297 mm.)

Liite 6. Liittyy V. Luhan kaiv.kert.

1:20

Yskola Nalkkila Ketunihmäki A

Maailman Kartta 1963

Kuulu IV:1

2

III:1

IV:3

Ø 193

IV

187
185
186
187
188
189

180
181
182
183
184
185

182
183
184
185

Ø 193

182
183
184
185

136
137
138
139

183
184
185
186

190
191
192
193

180
181
182

132

V:1

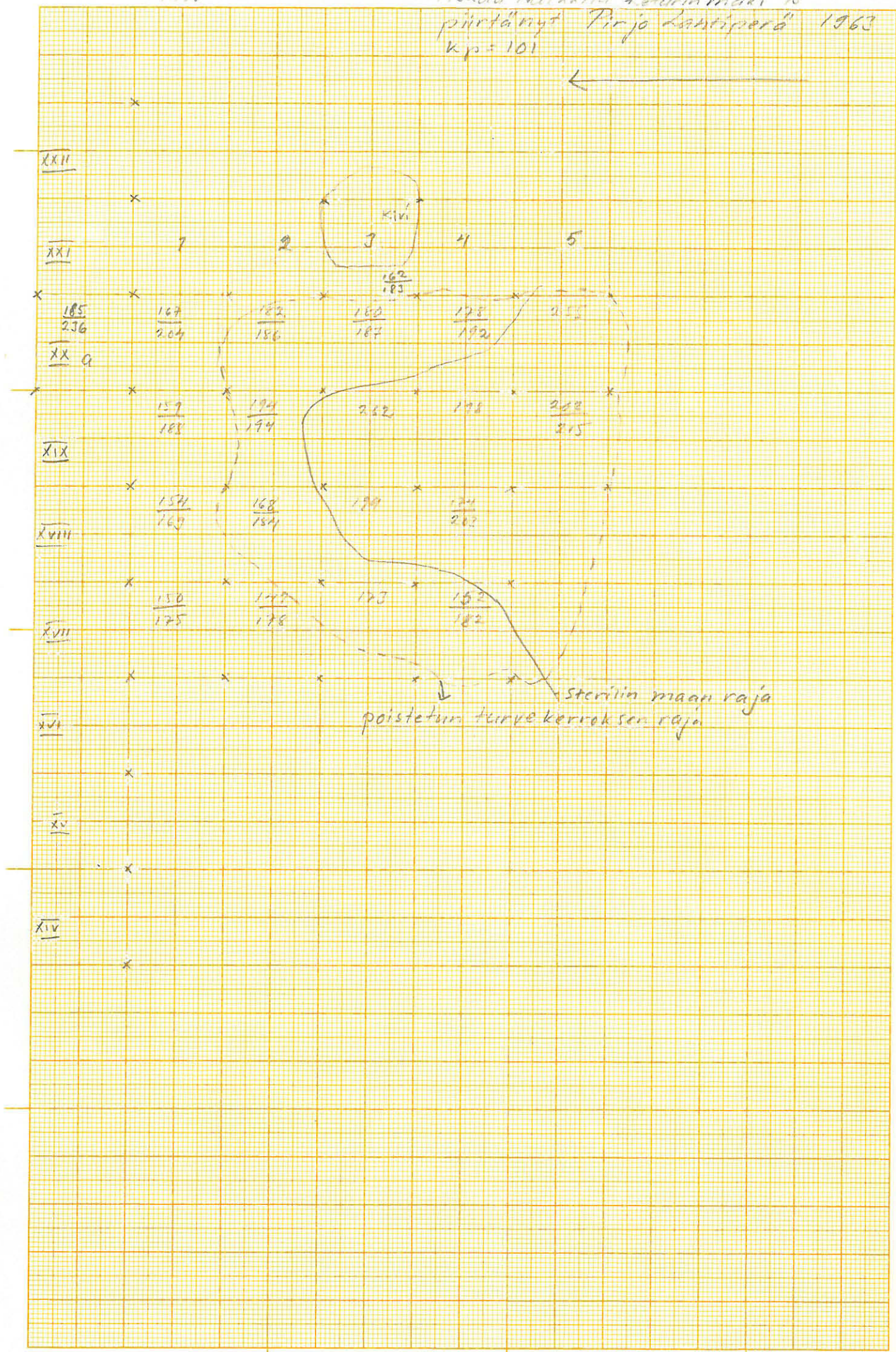

III:3

Liite 7. Liittyy v. Luhan kaiv.kert.

11100

Ashka Naikkila Kalvinmäki B
piirtänyt Pirjo Lantiperä 1963
Kp = 101

Liite 8. Liittyy V. Luonon kaiv. kert.

Askola Naikkila Keturinmäki B
piirtänyt Pirjo Lahtiperä 1963

⊙ = kvartsi

1:20

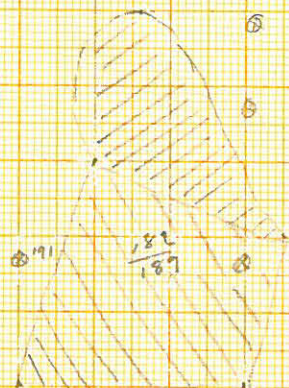
Oy Wulff Ab N:o 106

A. 4 (210x297 mm.)

$\frac{XX, 2}{XX, 1}$

$\frac{XIX, 2}{XIX, 1}$

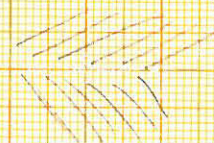
+

$\frac{XX, 9}{XX, 8}$

$\frac{XIX, 2}{XIX, 1}$

$\frac{XIX, 1}{XVIII, 1}$

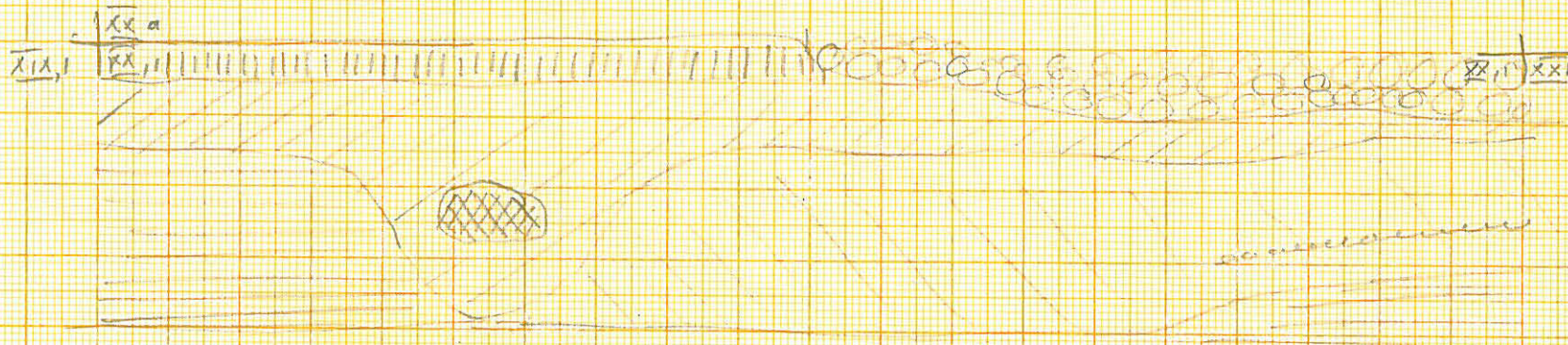

= palomaa
= nokimaa

Liite 9. Liittyy V. Luhan kaiv.kert.

Askola Nalkkila Ketunmäki Tö.
piirtänyt Piirje Luhtiperä 1963

1:10

- ||||| humus
- /// likamaatr.
- ////// nahkimaatr.
- \\ \\ \\ \\ hiekkaa
- ==== karkeaa soraa

Liite 10. Liittyy K. Luhan kair.kert.

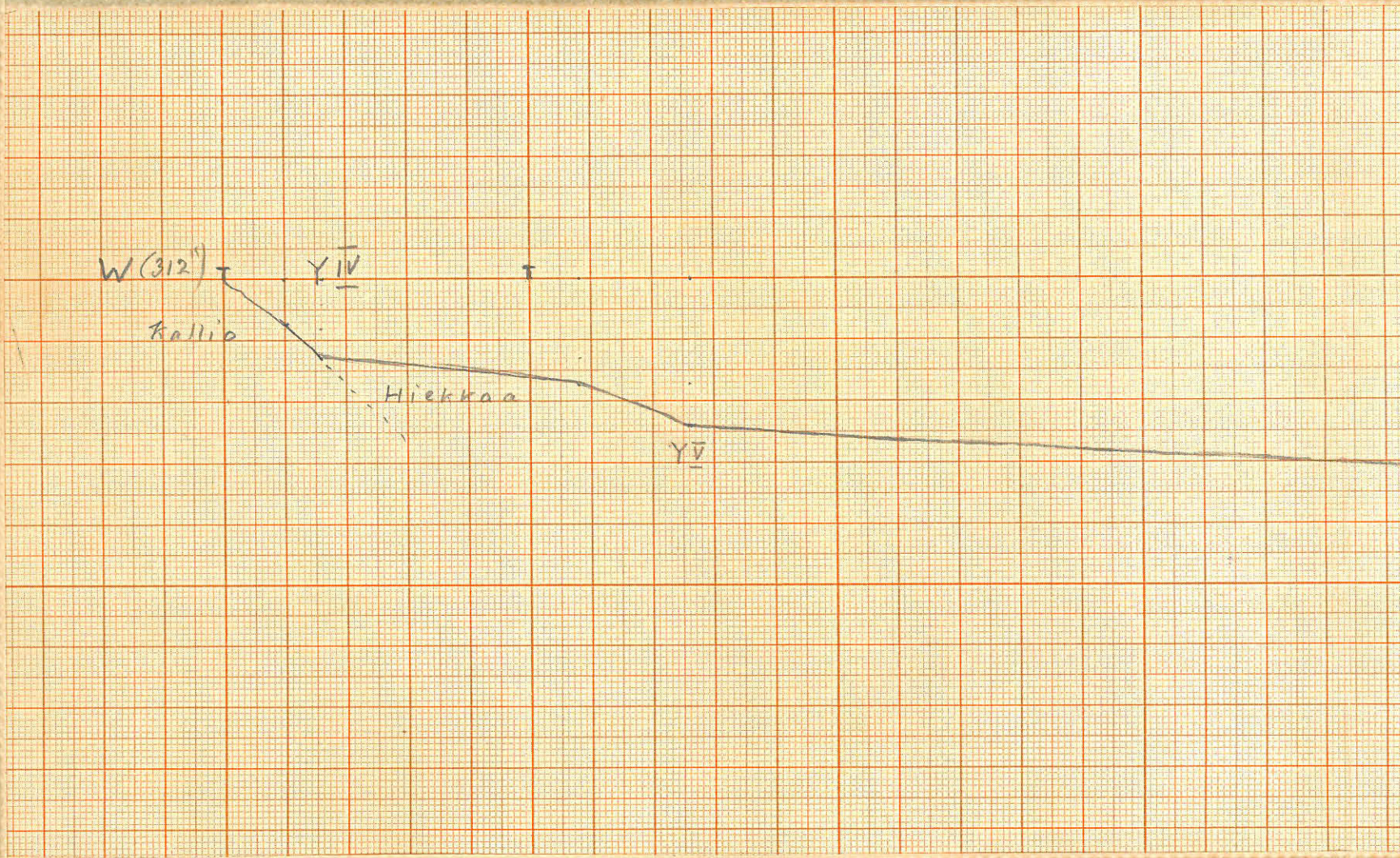
W(312)

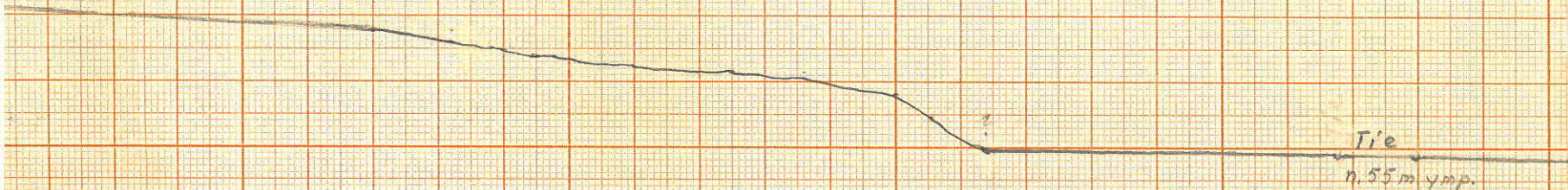
Kallio

YIV

Hiekka

YV

T

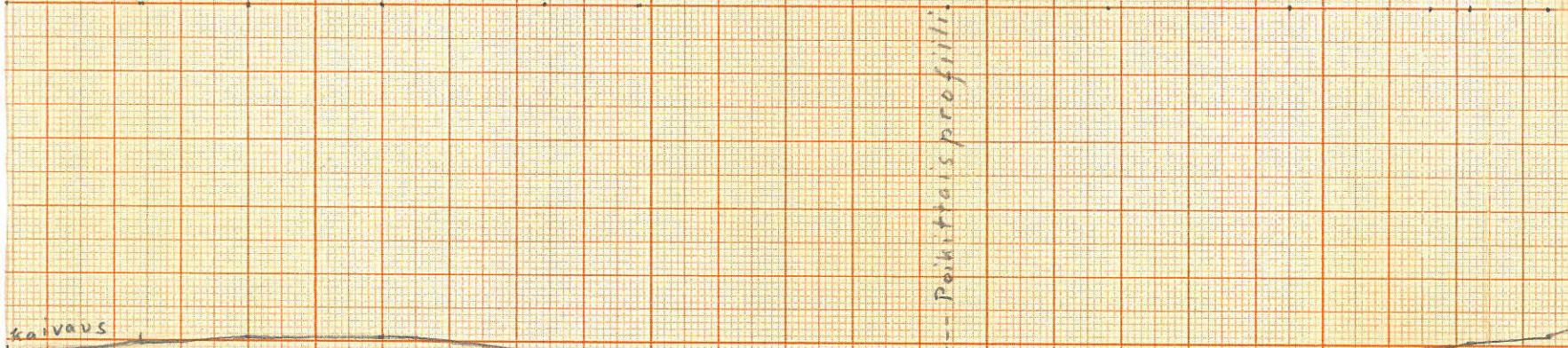

T

Tie
n. 55 m ymp.

Kaivaus

--- Pöytäprofiili.

Askola, Malkkila, Keturimäki

Pitkittäisprofiili. Piirt. L. Laaksonen - V. Luho
1963.

Pituus 1:500. - korkeus 1:250

T O (112")

2

Liite II.

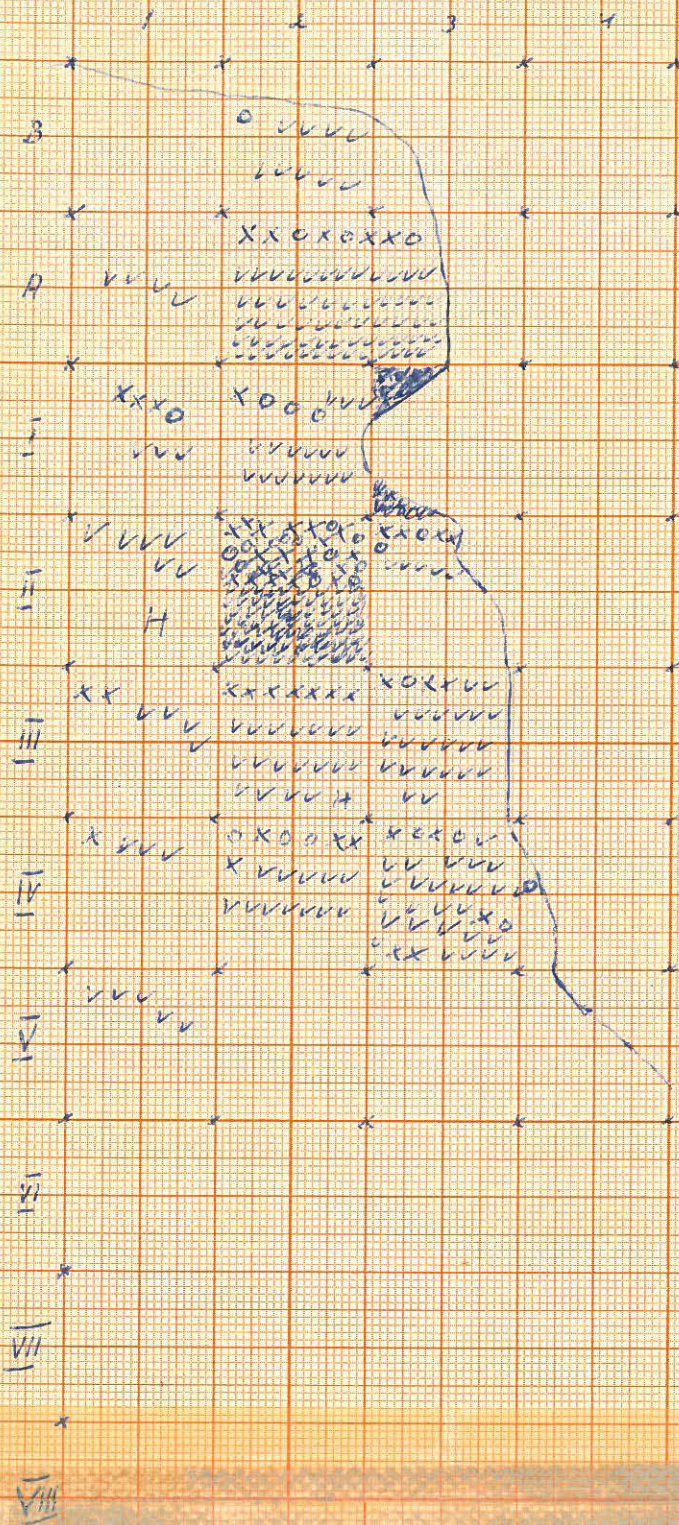
Liittyy V. Luhon kairu.kert.

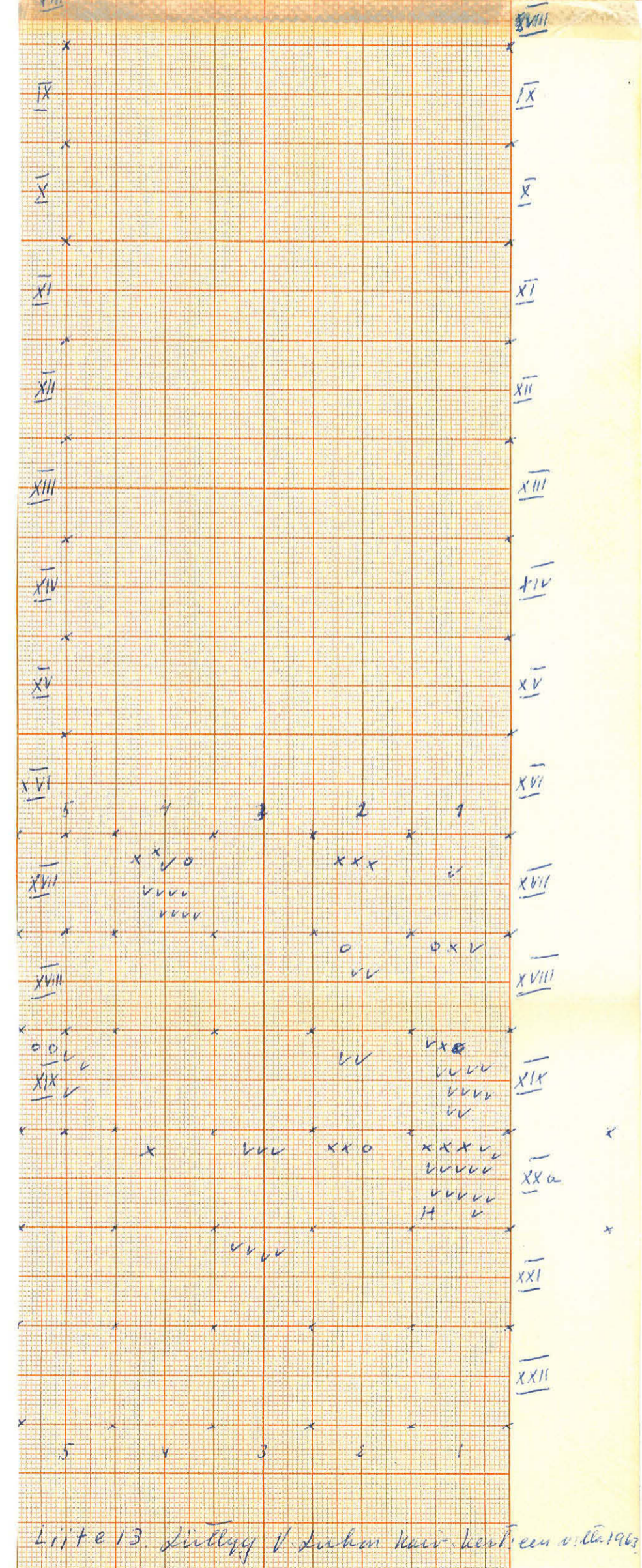
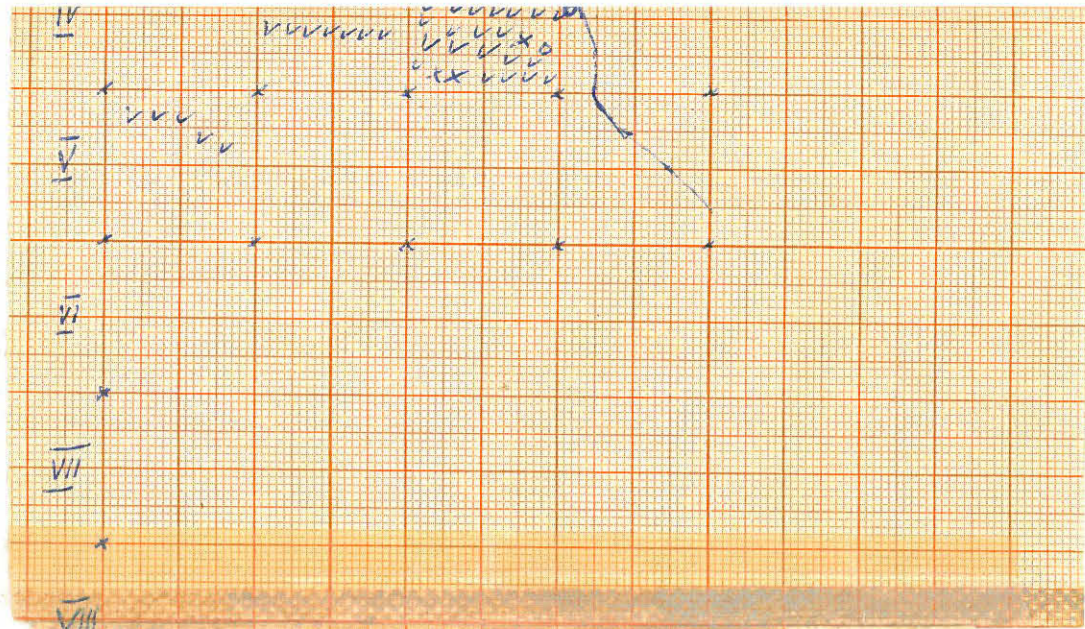
Itskola, Naikkila,

Keturimäki

Löydösten levin-
naisyy s alueella.

- X = esine
- O = käyöjätkäinen
- Kuonin I:n säle
- V = kukaanminen
- H = hiellä

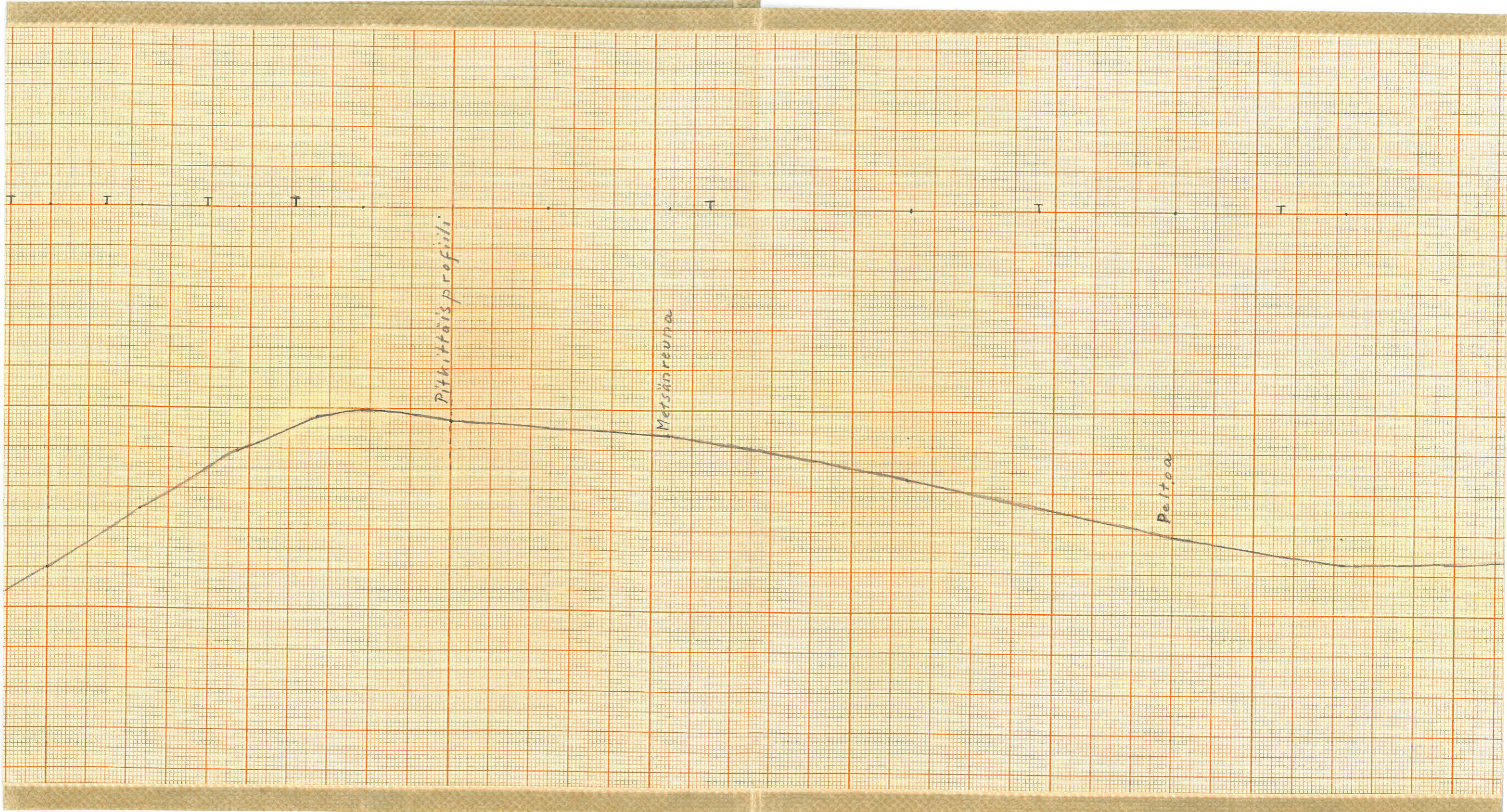
Liite 13. Järlög i Arbon härad best. em v. år 1963

N (012")

File

Pellonround

Pitkittäisprofiili

Metsänreuna

Peltoa

Hskola, Malkkila, Keturimäki

Poikittaisprofili

Piirt. L. Laaksonen. - V. Luho
1963

Pituus 1:500. - Korkeus 1:250

S (212")

Liite 12.

Liittyy V. Luho kaiv.kert.

1:70

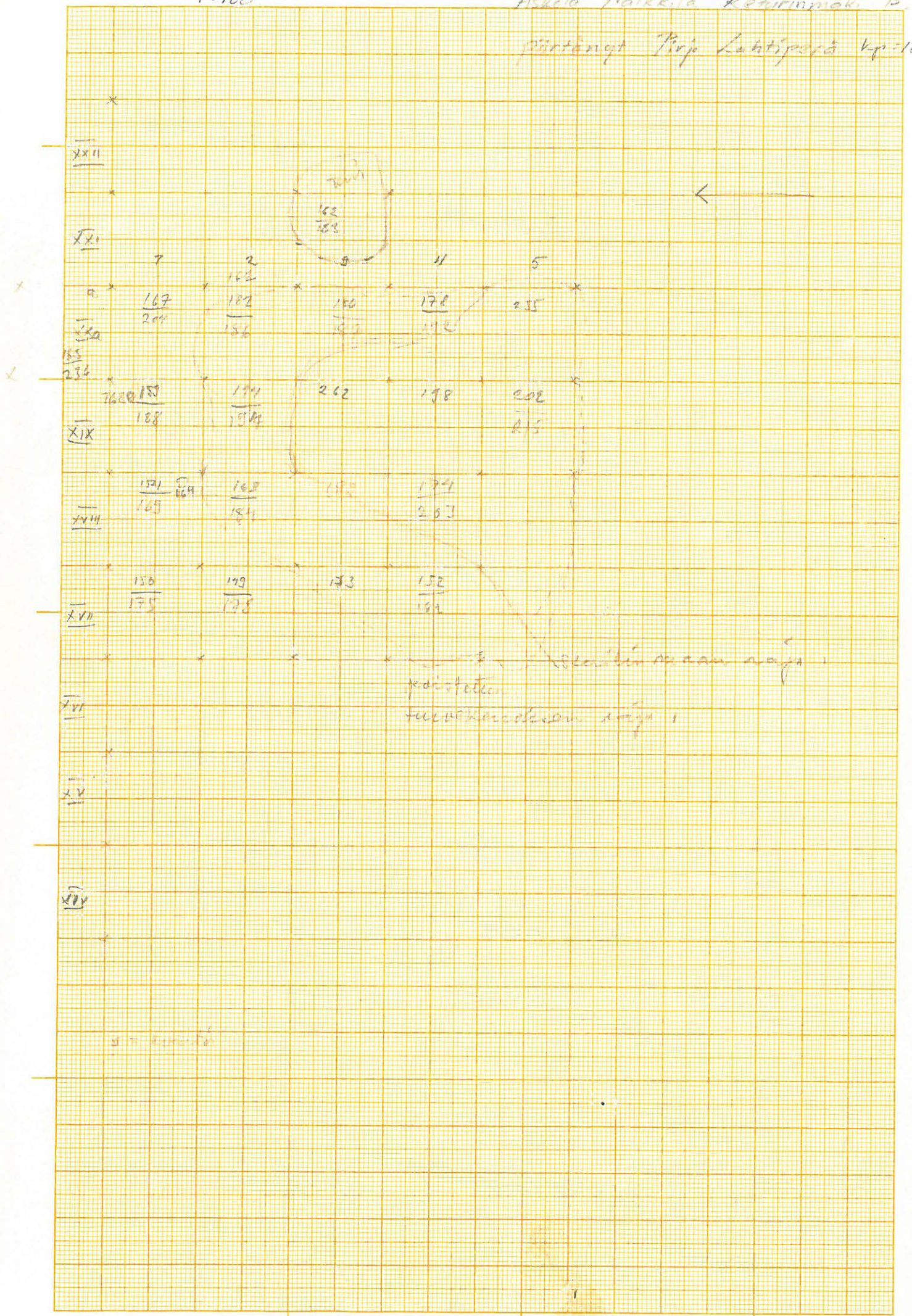
Askola Nallilila Ketuimäki
Pirttänyt Pöytä Lahtiperä

1:100

Askelo Naikkala Keturimäki B

Piirtoengt Pirjo Lahtipää kp-101

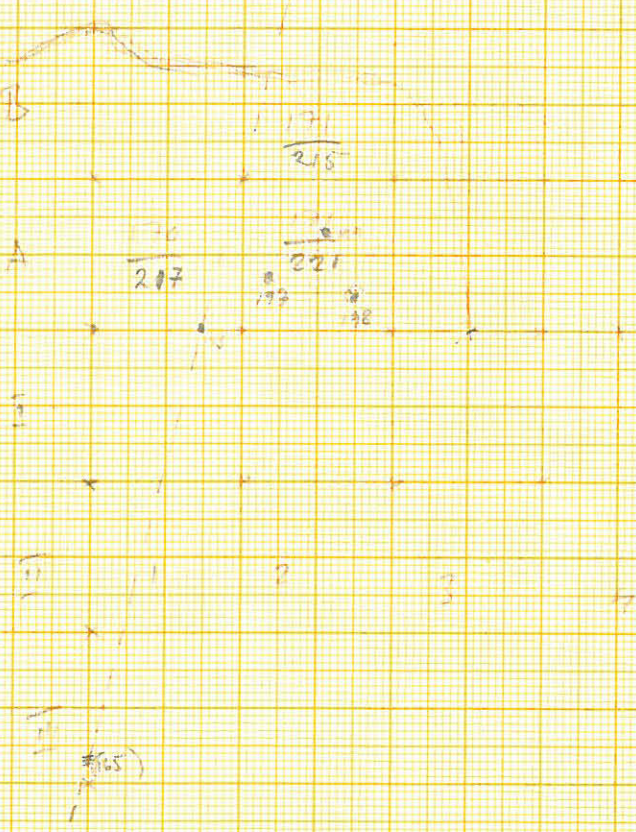

100 Kp=101

Walter Noll, Katernungeln A
am 11.11.1962

- 100 Kp=101

Askola, Nalkkila Keturinmäki
piirtänyt Pirjo Lahtipeta 1963

1:20

0 - pöytä

XVI, 2

9

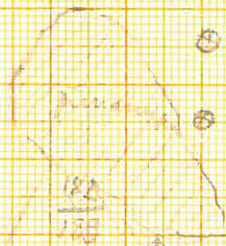
+

+

9

9

XVII, 2

9

9

9

9

XVI, 1

9

0 - pöytä

XVII, 1

XVI, 2

XVII, 2

Askele Nalkkila Ketuainmaala piirtoympäristö 1963 1:20

o.m.m.t.

